Red cținnea, Administrațiunea si Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolfŭ Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulu insertiunilorŭ; o seriă garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifŭ și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta“ ese în fiecare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anu 12 fl., pe șése lun 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unu anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anu 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unu anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. seu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 209. Brașovŭ, Lunĭ, Marți 19 Septemvre (1 Octomvre) 1889.

Austro-Ungaria și politica ei interióră.

I.

Evenimentele din partea de dincolo a împĕrăției, éră și au datŭ prilegiu foilorŭ străine a scrie despre situația Austro-Ungariei. Unŭ felŭ o judecă foile germane și altfelŭ foile francese. Vomŭ da locŭ unei vocĭ germane și unei vocĭ francese, spre a vedé cum cugetă și unii și alții despre mersulŭ lucrurilorŭ în monarhia nóstră.

„Allgemeine Zeitung“ publică cu privire la acésta unŭ articulŭ datatŭ din Praga din care reproducemŭ următórele:

„Popórele monarchiei austro-ungare se despartŭ în ce privesce posibilitatea disolvării ei în două grupe: de o parte suntŭ acele, carĭ arŭ puté sĕ câștige cevașĭ, de altă parte acele, carĭ arŭ puté numai perde din acea disolvare. De grupa celorŭ dintâiu se ținŭ acele popóre carĭ afară de monarchiă mai au frațĭ de aceeașĭ limbă, carĭ formézä unŭ statŭ propriu, la care s'ar puté alătura; de a doua grupă se ținŭ acelea, carĭ n'au asemenĭ înrudirĭ, carĭ își găsescŭ numai în Austria unŭ sprijinŭ; a le ferì pe aceste de peirea, cu care le amenință preponderanța covîrșitóre a vecinilorŭ lorŭ, este una din problemele Austriei în istoriă“.

„În acea primă grupă suntŭ a se numĕra înainte de tóte Germanii, carĭ suntŭ cam 11 milióne cu totulŭ în monarchia habsburgică și în privința geografică și limbistică stau în cea mai strînsă legătură cu locuitorii împĕrăției germane; mai departe se ținŭ de acea grupă Romanii, cei o jumĕtate de milionŭ Italienĭ în sudulŭ Austriei și cele două și jumĕtate milióne Românĭ în Ungaria ostică; apoi suntŭ în acéstă grupă dintre Slavĭ Rutenii orĭ malorușii și lipovanii, dintre carĭ trăiescŭ mai multŭ ca trei milióne în monarchiă; în fine Sêrbii (cam 1,500,000)“.

„Grupa a doua o formézä cele $6\frac{1}{2}$ milióne Maghiarĭ, carĭ, încunjurațĭ fiindŭ de Slavĭ, Germanĭ și Românĭ, arŭ fi pierduțĭ fără o Austriă; mai departe cele 7 milióne Cehĭ și Slovacĭ, carĭ asemenea ar cădé neapĕratŭ în brațele russificării orĭ a germanisării décă n'ar esista și nu i-ar scuti imperiulŭ habsburgicŭ; de a doua grupă se ținŭ și cele 3 milióne de Polonĭ, carĭ potŭ vedé în sórtea fraților lorŭ din Prusia și Rusia, ce i-ar aștepta când ar cădé Austria, și în fine cele 500,000 Croațĭ și 1,200,000 Slovenĭ, carĭ, ce-i dreptŭ, au cam aceleașĭ nisuințe cu Sêrbii, dér se deosebescŭ de aceștia prin limbă, scriere și religiune.“

„Intr'unŭ statŭ compusŭ din elemente atâtŭ de diferite este cu putință o duplă politică: orĭ că guvernulŭ se razimă pe o singură națiune, și adecă pe cea mai numĕrósă, care face parte din grupa a doua, impunêndŭ popórelorŭ centrifugale limba ei și face pe calea acésta din statulŭ poliglotŭ unŭ statŭ naționalŭ cu-o singură limbă orĭ că guvernulŭ va atrage popórele din prima grupă prin avantagii și binefacerĭ legându-le astfelŭ de statŭ și va sili pe celelalte popóre a se acomoda și supune în cadrulŭ acesta. Cea din urmă va fi de lipsă atuncĭ, décă nicĭ unulŭ din popórele grupului alŭ doilea nu se distinge în modŭ deosebitŭ între celelalte orĭ décă popórele primei grupe suntŭ cele mai talentate și mai desvoltate, décă dér nu se póte aștepta, că se vorŭ supune domnirei popórelorŭ din a doua grupă, carĭ suntŭ îndĕrĕtulŭ lorŭ“.

„Politica schițată întâiu se esecută în Ungaria. Răzimatŭ pe celŭ mai numĕrosŭ poporŭ alŭ statului, pe Maghiarĭ, 45 procente*), guvernulŭ ungurescŭ impune cu forța celorlalte popóre, Germanilorŭ, Românilorŭ și Slovacilorŭ, carĭ facŭ o resistență mai multŭ orĭ mai puținŭ tenace, limba maghiară; și décă i-se va lăsa timpu încă unŭ veacŭ de omŭ, numĕrulŭ Maghiarilorŭ probabilŭ că se va îndoì în acestŭ intervalŭ“.

„In Austria suntŭ tóte condițiunile pentru a doua politică, care s'a și urmatŭ acolo din vechime. Coloniștii germanĭ, principĭ germanĭ au fostŭ fundatŭ statulŭ și în modŭ inconscientŭ au aplicatŭ o germanisare încétă dér sigură căreia abia i-au pututŭ resista, până ce s'a încercatŭ germanisarea conscientă și forțată sub Iosifŭ II, care deșteptă o neașteptată resistență“.

„Urmașii lui Iosifŭ II érășĭ porniră pe cărările vechĭ și aplicară unŭ asemenea sistemŭ în nou câștigatele provincii italiane, care rĕmase însĕ fără succesŭ, deórece la Italienĭ puterea centrifugală era cu multŭ mai tare, decâtŭ slaba legătură, ce-i lega de Austria“.

„Și guvernele parlamentare au urmatŭ aceeașĭ vechiă politică. Numai ministeriulŭ formatŭ în 1871 sub președința lui Hohenwart a încercatŭ și în Austria a realisa cea dintâiu politică. Esperimentulŭ sĕu, de a se răzima pe Slavĭ și de a asupri pe Germanĭ, n'a reușitŭ ce-i dreptŭ, și urmașulŭ sĕu, principele Adolf Auersperg se întórse érășĭ la politica vechiă și probată austriacă, dér contele Taaffe (dela 1869 ministru-președinte) a părăsit'o érășĭ“.

„Politica lui Taaffe, pe care nu-o mărturisesce, ci care se cunósce din faptele ei, merge într'acolo, de a despoia de naționalitatea lorŭ pe popórele primei grupe, pe Germanĭ, Italienĭ și Rutenĭ, cu ajutorulŭ popórelorŭ din grupa a doua, a Cehilorŭ, Slovenilorŭ, Croaților și Polonilorŭ“.

*) Firesce că după socotéla statisticilorŭ ungurĭ! Red.

DIN AFARĂ.

Viitorulŭ rĕsboiu rusŭ.

„Kölnische Zeitung“ publică unŭ memoriu, ce dice că l'a presentatŭ generalulŭ Obrucev Țarului și în care arată, că Rusia e încunjurată de inimicĭ și că pregătirile militare, ce se facŭ de către puterile occidentale din Europa, facŭ sĕ se prevadă, că va fi rĕsboiu în curând, cam în ceștĭ doi anĭ următorĭ Rusia trebue decĭ sĕ sporéscă mijlócele de comunicațiă și sĕ complecteze rețéua drumurilorŭ de fierŭ, sĕ cumpere nouĕ linii de căi ferate și sĕ fiă gata în luna Maiu, anulŭ viitorŭ. Se dice, că Țarulŭ a scrisŭ pe memoriu, că împărtășesce cu desĕvârșire aceste părerĭ. Esaminarea amăruntĭtă a acestorŭ propunerĭ este neapăratŭ trebuinciósă. Guvernulŭ rusŭ a și datŭ ordinŭ sĕ se facă marĭ lucrărĭ de drumurĭ de ferŭ. Trei sute de locomotive trebue sĕ fie construite până în Maiu, anulŭ viitorŭ.

Unirea Serbiei marĭ.

Din Belgradŭ se comunică, că la serbarea de dare la semnŭ, ce s'a facutŭ în Pirotŭ și la care au luatŭ parte 280 trăgetorĭ, celŭ dintâiu toastŭ l'a ridicatŭ Mitropolitulŭ Michailŭ, care a disŭ: „Pe trăgĕtorii sêrbĭ îi așteptă o mare misiune la serbarea unirei *Serbiei-Marĭ*, a cărei di este aprópe. Generația de astă-dĭ e chemată sĕ o câștige prin luptă. Vĕ urezŭ ca gloria sĕ încoroneze armele vóstre, ale cărorŭ glónțe vorŭ străpunge pieptulŭ dușmanilorŭ noștri.“ Aceste cuvinte, dice „Tel. Rom.“ din Bucurescĭ, destăinuescŭ în adevĕrŭ óre-carĭ veleitățĭ rĕsboinice, pe carĭ până acum guvernulŭ sêrbŭ s'a silitŭ a-le tăgăduì. De sigurŭ nouĕ esplicărĭ oficiale vorŭ trebuì sĕ lă-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(3)

Petersburgulŭ sub Alexandru III.

III. Autocratulŭ*).

Toțĭ, amicĭ și inimicĭ, suntŭ convinșĭ, că actualulŭ autocratŭ alŭ tuturorŭ Rușilorŭ are în mĕsură mare virtuțile unui stimabilŭ omŭ privatŭ. Ca soțŭ escelentŭ, ca tată iubitorŭ, ca gospodarŭ păstrătorŭ și conscențiosŭ, ca unulŭ care urăsce orĭ-ce neadevĕrŭ, imoralitate și ușurință, acestŭ monarchŭ se distinge prin diligință și esactitate în împlinirea înaltei sale chiămărĭ. Neputêndŭ suferì nicĭ unŭ felŭ de cochetăriă, merge înainte pe drumulŭ sĕu, fără a umbla după favórea poporului și după aplause, fără a întrebuința vr'una din micele măiestrìi, prin care bărbații de posiția sa obicĭnuescŭ a se recomanda. Elŭ îțĭ apare dér, la prima privire, ca unŭ domnitorŭ cu-o natură închisă, cum o avea și buniculŭ sĕu. Se dice, că împĕratulŭ Alexandru III este ca și buniculŭ sĕu, împĕratulŭ Nicolae, severŭ, fără considerațiă, contrarŭ alŭ tuturorŭ concesiunilorŭ și atâtŭ de pĕtrunsŭ de dreptulŭ personalității sale și de posiția sa escepțională, încâtŭ se înțelege așa dicêndŭ de sine, că nu e accesibilŭ pentru influințărĭ și pentru cumpĕnirile îndoielei séu ale îngrijirei.

Alŭ doilea fiu alŭ lui Alexandru II — adecă actualulŭ Țarŭ — s'a născutŭ ca omŭ modernŭ, care se află în conflictŭ cu sine însușĭ și (precum vĕdurămŭ) prin mersulŭ vieței sale a fostŭ crescutŭ ca sĕ aibă neîncredere și îndoielĭ în sine și în alții; orĭ câtŭ de multă silință șĭ-ar da sĕ devină autocratŭ de sine stătătorŭ, nu'șĭ va ajunge dorința. Caracteristica lui reservă vine pe jumĕtate din sfiiciunea s'a înăscută și neînvingibilă și pe jumĕtate din lipsa de încredere în sine. Sfatŭ străinŭ orĭ părere străină fórte cu greu primesce împĕratulŭ, nu pentru-că dênsulŭ ar avé întotdéuna o părere propriă despre care elŭ însușĭ nu se îndoiesce, ci pentru că crede de a sa datoriă, de a fi și de a părea neînfluințabilŭ și pentru că se teme mai multŭ de-a păré dependentŭ, decâtŭ a fi dependentŭ... Viața lui a făcutŭ sĕ se nască în peptulŭ sĕu neîncrederea contra altora — isvorulŭ principalŭ din care se nutresce acésta este însĕ neîncrederea față cu sine însușĭ și cu propria sa pĕtrundere. La acésta mai vine, că deórece îi este greu a lua hotărîrĭ, le ia de obiceiu cu óre care vehemență. Cu acéstă nesiguranță internă stă în legătură antipatia împĕratului Alexandru III contra asedămintelorŭ Europei apusene. Acésta se intemeiézä de-o parte pe sêmțulŭ împĕratului, că celŭ puținŭ în acestŭ punctŭ sĕ'ntêlnesce cu instinctulŭ poporului sĕu, dér mai alesŭ pe aceea că desvoltarea occidentală este pentru Majestatea Sa o mărime neliniștitóre și incomensurabilă, cu care voiesce sĕ între în atingere câtŭ mai puținŭ.

Din contradicția ce esistă între natura împĕratului și între chemarea, ce și-a pus'o și care eschide orĭ-ce răzimare pe alții, se esplică particularitățile în viéța dilnică a acestui monarchŭ, despre carĭ se vorbesce atâtŭ de multŭ. Elŭ comunică cu miniștrii și cu generalii sĕi mai bine în scrisŭ decâtŭ verbalŭ, pentru că vrea sĕ încunjure obiecțiunĭ, față cu carĭ nu este pregătitŭ; elŭ primesce conformŭ datoriei sale sute de ómenĭ din tóte părțile vastului sĕu imperiu — dér în convorbirĭ mai lungĭ nu întră monarchulŭ cu nimenĭ, pentru că se teme de esplicărĭ, carĭ arŭ puté nasce dificultățĭ. Elŭ încunjură pe câtŭ numai se póte tratările directe și mai lungĭ cu diplomații din afară pentru că crede a nu le puté calcula — pentru că esprimarea în limba francesă îi face mai mare greutate, decâtŭ ar voì sĕ mărturiséscă. Cerculŭ afacerilorŭ și întâlnirilorŭ dilnice scie sĕ'lŭ predomine activulŭ și conscențiosulŭ domnitorŭ — ceea ce este afară de acestŭ cercŭ, caută însĕ sĕ încunjure și tocmai de aceea a redusŭ numai la strictulŭ necesarŭ întêlnirile și petrecerea cu monarchĭ strĕinĭ (afară de nepretențiosulŭ sĕu socru din Danemarca, cu care este bunŭ amicŭ.) Frica, ca nu cumva sĕ fiă împinsŭ într'unŭ rolŭ secundarŭ, urmăresce pe nepotulŭ „infailibilului“ Nicolae ca o fantomă.

E lucru firescŭ că ceea ce apasă pe monarchŭ, care se gândesce mereu la împlinirea posițiunei sale, influințézä și asupra celorŭ, carĭ îlŭ încunjură și n

*) După „N. fr. Presse“, — A se vedé N-rii 206 și 207 ai „Gaz. Trans.“ din anulŭ curentŭ.

murăscă, decă guvernulŭ sêrbŭ împărtă-
șesce vederile prelatului ruso-filŭ.

Pregătirĭ militare germane.

„Kreuzzeitung" pregătesce opiniunea publică din Germania, într'unŭ articulŭ de fondŭ, pentru nouĕ mĕsurĭ militare, confirmândŭ scirile oficióse despre nouĕ cererĭ de credite militare însemnate spre a nu rĕmânĕ Germania îndĕrătulŭ progresului ce-lŭ face organisarea armatei franceze. Fóia germană dice, că nimenea, nicĭ progresiștii, nicĭ conservatorii nu dorescŭ sporirea dărilorŭ și a cheltuelilorŭ pentru armată, dér când e vorba d'a apĕra casa și vatra, tóte partidele patriotice vorŭ fi unite. „Kreuzzeitung" cere însĕ, ca guvernulŭ sĕ declare odată lămuritŭ, câtŭ îi trebue pentru siguranța imperiului, pentru ca sĕ înceteze odată nouĕle cererĭ de credite, ce mereu se repețescŭ și care favoriséză agitațiunea progresistă.

Fraternisare franceso-ruséscă.

Din Sevastopolŭ se anunță, că acolo de curêndŭ a sositŭ o corabiă francesă și că oficerii acestei corăbii au depusŭ cununĭ pe mormintele Francesilorŭ cădŭțĭ în rĕsboiulŭ dela Crimea.

Cu ocasiunea acésta comandantulŭ orașului din Sevastopolŭ și optŭ decĭ de oficerĭ superiorĭ de marină rusésca au pregătitŭ o primire sĕrbătorescă camaradilorŭ lorŭ francesĭ și au aranjatŭ și un banchetŭ, la care s'au ținutŭ toasturĭ înfocate atâtŭ din partea Rușilorŭ câtŭ și a Francesilorŭ. S'a bĕutŭ pentru „neinvingibila armată rusésca" și pentru înfrățirea ei cu armata francesă spre „nimicirea inimicilorŭ comunĭ".

SCIRILE DILEI.

Dărĭ de sémă în abundanță. Din Pesta se anunță, că urmândŭ esemplului ministrului-președinte *Tisza*, care va face darea sa de sémă în Oradea-mare în dilele aceste, va vorbi și contele *Apponyi* în 6 Octomvre a. c. înaintea alegĕtorilorŭ sĕi în Jaszbereny și că cu acésta ocasiune se va pronunța și asupra discursului lui Tisza din Oradea. O sĕptĕmână dupa acésta va urma o enunciațiune și din sînulŭ stângei estreme, pregătindu-se deputatulŭ *Ugron* a ține unŭ discursŭ în Kecskemét. — Vomŭ audi dér din nou vorbe marĭ și umflate, promisiunĭ ce nu se 'mplinescŭ nicĭodată și desfășurărĭ de programe pentru viitorŭ — carĭ ne vorŭ face sĕ simțimŭ cu atâtŭ mai tare sĕrăcia și pĕcătoșia stărilorŭ presente.

***

Procesulŭ „Luminătorului". Curia din B.-Pesta a anulatŭ sentința de achitare a juriului din Aradŭ, pronunțată în causa procesului intentatŭ „Luminătorului", pe motivulŭ că unulŭ din jurațĭ a comunicatŭ cu publiculŭ, când se ținea pertractarea.

***

Casse de banĭ jăfuite. La gara din Lugoșŭ s'a întêmplatŭ la finea săptĕmânei trecute unŭ casŭ de jăfuire a casselorŭ. Despre hoția acésta se scrie din Timișóra: Numai așa s'au putut jăfui cassele din gara dela Lugoșŭ, că unulŭ din hoțĭ, pe când era sĕ plece trenulŭ acceleratŭ, s'a furișatŭ în biuroul stațiunei și s'a ascunsŭ acolo. După ce s'au închisŭ birourile dela gară, probabilŭ că hoțulŭ a lăsatŭ pe complicii sĕi sĕ între pe o fereștră, și după aceea s'au apucatŭ sĕ spargă cassele. Amêndouĕ cassele — nisce lădĭ de ferŭ — au fost jăfuite. Cu totulŭ s'au furatŭ 1700 fl. Cheile biroului s'au păstratŭ peste nópte în locuința șefului stațiunei, Grimm. Hoția s'a observatŭ numai diminéță, când servitorulŭ voia sĕ măture. S'au datŭ poruncĭ aspre gendarmeriei, ca sĕ fiă cu cea mai strictă pază și sĕ ia mĕsurile cele mai energice, căcĭ acesta este alŭ treilea casŭ de jăfuire a casselorŭ pe teritoriulŭ comitatului Carașŭ-Severinŭ, în timpŭ numai de câteva dile.

***

Regele României a primitŭ din partea d-lui președinte alŭ Republicei Guatemala o scrisóre de felicitare, dreptŭ rĕspunsŭ la notificarea ce i-s'a făcutŭ, că Principele Ferdinandŭ a fostŭ desemnatŭ ca moștenitorŭ presumptivŭ alŭ Corónei.

***

Artistulŭ românŭ D. Popovicĭ din România, cunoscutŭ publicului românŭ brașovênŭ, cântă în timpulŭ de față la teatrulŭ germanŭ din Praga, unde e angajatŭ. In 17 Septemvre păși ântâiașĭ dată pe scenă în „Tannhäuser", cu rolulŭ lui „Wolfram von Eschenbach". „Prager Tagblatt" scrie în recensiunea sa despre baritonistulŭ D. Popovicĭ, că „posede o voce de baritonŭ neobicĭnuitŭ de frumósă, duiósă, egală în tóte posițiunile, are în predare o școlă fórte bună și pentru începĕtorŭ vocea îi este admirabilŭ de netedă și corectŭ cultivată; artistulŭ are adevĕrată pricepere pentru stilulŭ liricŭ și mare claritate în esprimarea curată a textului. Debutarea află cea mai simpatică primire; după primulŭ cantŭ „im Sängerkriege" vii aplause întrerupseră ținuta reservată a publicului și decă acésta nu a eruptŭ îndată cu aplausele, acésta se atribue prescrisei rețineri de la aplause în operele de Wagner, carĭ nu admitŭ întreruperĭ sub durata actului". Altă fóiă din Praga face urmĕtórea recensiune: „Tinĕrulŭ cântătorŭ (Sänger) are o voce fórte finŭ timbrată, carea face o impressiune peste totŭ simpatică. Predarea, avênd o pronunțare curată, escelézá prin corectitate și nobleță. Calitățile eminente ale óspelui se observară îndată la agrăirea lui Wolfram către Tannhäuser în actulŭ primŭ, éră „im Sängerkriege" își asigură judecata favorabilă a auditorului întregŭ, unde d-lŭ Popovicĭ esecută cântulŭ primŭ cu o nobilă liniște, éră alŭ doilea cântŭ cu o adevĕrată însuflețire, până când vocea mlădiósă a organului sĕu, în cântulŭ către „Abendstern", încântă pe toțĭ. Resultatulŭ generalŭ alŭ pășirei a fostŭ unulŭ dintre cele mai favorabile și asigură tinĕrului și dotatului artistŭ angagiamentulŭ permanentŭ".

***

Capela orășenéscă va da mâne séră Marțĭ în 1 Octomvre n. unŭ concertŭ în sala hotelului Nr. 1.

***

Trecerea la biserica gr. or. Foile din Viena ne împărtășescŭ, că Slovenii din cerculŭ electoralŭ Wippach (lângă Laibach) s'au hotărîtŭ a trece dela biserica romano-catolică la cea gr. orientală. Inceputulŭ l'au făcutŭ locuitorii din comuna Podraga, carĭ au și trimisŭ în acéstă causă o deputațiune la episcopulŭ gr. or. din Carlstadt. Slovenii o facŭ acésta, pentru că episcopulŭ lorŭ rom. cat. din Laibach ar vré sĕ teroriseze pe deputatulŭ lorŭ, parochulŭ din Wippach, ca elŭ în dieta regnicolară, fiindŭ opositionalŭ, séu sĕ tacă, séu sĕ trécă în partida guvernamentală. Parochulŭ-deputatŭ, în acéstă dilemă fiindŭ, a renunțatŭ la mandatulŭ sĕu, însĕ alegĕtorii avêndŭ deplina încredere în elŭ, nu vréu sĕ se lase de elŭ.

***

Atentatulŭ dela Iaroslau. In urma cercetărilorŭ făcute, s'a constatatŭ, că în diua, când au fostŭ atacațĭ cei doi oficerĭ, s'au vĕdutŭ pe strade nisce streinĭ, carĭ vorbeau idiomulŭ rusescŭ, și că în hanulŭ, unde gădzuiseră, s'au esprimatŭ fórte nefavorabilŭ despre raporturile din țĕră. Se susține, că omorurile au fostŭ anume plănuite și îndreptate asupra oficerilorŭ în genere. Ce resultatŭ aștepteau ucigașii, nu se póte spune; destulu că în casulŭ de față avemŭ de a face cu omorurĭ politice plănuite.

Prafŭ în contra explodărei petroleului. Unŭ astfelŭ de prafŭ s'a inventatŭ de către d-nii Wilhelm Kiss et Comp. în Budapesta. Acestŭ prafŭ delătură totalŭ, orĭ ce pericolŭ alŭ petroleului, făcêndŭ cu neputință de-a se aprinde și a esploda. Nenumĕrate suntŭ accidentele grave, ce le-a adusŭ cu sine esplosia petroleului. Prin întrebuințarea prafului acestuia și adecă introducêndu-se 3 grame, cam o lingură de cafea de prafŭ de acesta în globulŭ de petroleu, esplosia și prin urmare și tristele urmărĭ ale acestuia suntŭ delăturate. Aceste 3 grame de prafŭ suntŭ de ajunsŭ pentru o sĕptĕmână întrégă, chiarŭ și dacă se va mai turna petroleu în fiecare di în globŭ. Asemenea e scutită și sticla de a se crepa. Udându-se chiarŭ sticla ea rĕmâne nevătămată. Mirosulŭ celŭ greu de petroleu încă se perde. E de observatŭ, că în fie-care casŭ, unde se fierbe cu spirtŭ, acestŭ prafŭ se póte întrebuința.

In unŭ litru de spirtŭ sĕ se introducă 2 lingurĭ de cafea din acestŭ prafŭ și atuncĭ orĭ ce pericolŭ e delăturatŭ.

In urma analisei ce i-sa făcutŭ de către poliția sanitară din Viena s'a constatatŭ, că prafulŭ lui W. Kiss nu conține nimicŭ stricăciosŭ. O cutiă din acestŭ prafŭ contra esplosiei petroleului castă 40 cr., 5 klgr. 25 fl., 10 klgr. 46 fl. și se póte procura dela inventatorii lui *Wilhelm Kiss et Comp. Budapesta.* Ni-se spune, că prafulŭ acesta se va vinde în depositŭ și aci în Brașovŭ.

Afacerea steagului negru-galbenŭ.

Estragemŭ din articulii foilorŭ vieneze despre acéstă afacere urmĕtórele:

„Fremdenblatt" scrie: „Afacerile cu stégurĭ suntŭ o particularitate a Ungariei, despre care se póte aștepta, după cuvintele împĕratului pronunțate la Monorŭ, sĕ ia unŭ sfêrșitŭ. Maiestatea Sa a datŭ pré accentuată espresiune indignărei sale pentru nedemnele insulte aduse colorilorŭ negre-galbene, decâtŭ ca sĕ nu se aștepte unŭ puternicŭ rĕsunetŭ, ce va pune în fine capĕtŭ esceselorŭ blăstămate, care cu atât mai fără considerațiune trebuesc înăbușite, cu câtŭ ele *ar vré sĕ se mascheze cu patrrotismulŭ*, arogându-șĭ cu nedreptŭ aparința iubirei de patria ungurescă. Steagulŭ negru-galben șĭ-a eluptatŭ însemnătatea sa istorică universală cu sângele și cu eroismulŭ a generațiunĭ întregĭ. Elŭ a dusŭ mii și mii la mórte glorióśă pentru împĕratulŭ și pentru imperiu. Elŭ a fluturatŭ mândru și curagiosŭ pe câmpulŭ de luptă alŭ Europei, pentru a căreia cultură și libertate trupele împĕrătescĭ șĭ-au jertfitŭ atâtŭ de desŭ viéța, și ochiulŭ ce se stingea alŭ câte unui erou își afla mângăerea sa la vederea colorilorŭ, cărora a le urma neclintitŭ și fără șovăire a fostŭ țelulŭ vieții sale privitŭ cu însuflețire. Aceste colorĭ suntŭ și adĭ simbolulŭ armatei comune. Și étă blăstĕmațĭ, carĭ cu o nerușinare sacrilegă cutéză a murdări semnele ce suntŭ deopotrivă scumpe tuturorŭ austriacilorŭ și care deja din acestŭ singurŭ motivŭ arŭ trebui sĕ insufle respectŭ fiăcăruia și dincolo de Leitha. Cuvintele Monarchului a ușuratŭ sufletulŭ a milióne de austriacĭ, carĭ vĕdŭ în desaprobarea din partea suveranului satisfacțiunea pentru vĕtămarea simțĕmintelorŭ lorŭ".

„Neues Wiener Tagblatt" scrie: „Descuragiare rĕsună din colónele foilorŭ ungurescĭ. Una din ele caută a'șĭ ajuta cu aceea, că provócă o discuțiune parlamentară asupra însemnătății de dreptŭ publicŭ a colorilorŭ negre-galbene. Nu putemŭ din destulŭ avertisa dinaintea acestorŭ apucăturĭ neiertate. Colorile casei împĕrătescĭ n'au trebuință de nicĭ o încorporare de dreptŭ publicŭ. E de ajunsŭ, ca fiecare cetățênŭ alŭ statului sĕ cunóscă însemnătatea lorŭ simbolică.... și apoi câtă vreme soldatulŭ în Ungaria pórtă tunica împĕratului — și sperămŭ că acésta va dura timpurĭ fórte îndelungate — nu'i e ertatŭ nicĭ unui patriotŭ ungurŭ a ține altfelŭ decâtŭ în mare onóre colorile împĕratului."

„Wiener Tagblatt" scrie: „Noi respectămŭ simțĕmêntulŭ de sine unguréscŭ și scimŭ, că acestŭ simțĕmêntŭ de sine s'a doveditŭ prin multe succese. Dér e o graniță și dorimŭ, ca Ungurii sĕ scie respecta sfera de dreptŭ a imperiului, și interesele și simțĕmintele jumătății de dincóce a imperiului. Vorbele din Monorŭ suntŭ unŭ seriosŭ avertismentŭ; împĕratulŭ s'a adresatŭ către solgăbirĕulŭ Ladanyi nu numai cu scopŭ ca sĕ facă meritata admoniare, ci pentru ca sĕ pronunțe importantulŭ cuvêntŭ pentru stégulŭ casei împĕrătescĭ și pentru stégulŭ armatei: negru-galbenŭ."

„Neue freie presse" scrie: „Blăstĕmăția din Monorŭ și Üllö a creatŭ din nou o afacere de stégŭ, asupra căreia împĕratulŭ în dréptaʼi indignare a pronunțatŭ sentința sa nimicitóre. Abia acum prin insulte câștigă stégurile negre-galbine o însemnătate, ce în sine nu o au, căcĭ în Monor și Üllö nu suntŭ trupe din armata comună, ci honvedĭ, și stégulŭ honvédimei e roșu-albŭ-verde, precum honvedii croațĭ au stégŭ cu colorile croate și cu marca ungară. Acéstă disposițiune se și observă strictŭ, ba cu privire la disposițiunea „iritabilă a poporațiunei ugurescĭ lucrurile au mersŭ și mai departe și în timpulŭ manevrelorŭ armatei comune în Ungaria la cvartirile membrilorŭ casei împĕrătescĭ s'au arboratŭ la dorința lorŭ tricolorulŭ roșu-alb-verde. Stégulŭ negru-galbenŭ are în casulŭ acesta numai însemnătatea unui insemnŭ. Abia acum prin intențiunea de a insulta colorile negre-galbine, ca în Monorŭ, au primitŭ simplele insemne de marcare a comandaturilorŭ o însemnătate politică, care de altmintrelea nu o avêu și n'ar trebui s'o aibă."

Sĕ nu uitămŭ, că acéstă fóiă jidovéscă din Viena, care scrie aprópe ca

---

face plăcută viéța dela curte. Curagiosŭ dela fire, fiulŭ lui Alexandru II, încungiuratŭ de o miiă de pericule, sémte atâtă de penibilŭ considerațiile de precauțiune esteriórá, ce îi suntŭ impuse, încâtŭ și numai aceste singure i-ar puté amărĭ viéța; strîmtoratŭ și de considerațiunile față cu rolulŭ sĕu, silitŭ a'șĭ ascunde mereu natura adevĕrată, nu mai ese din contradicția de a fi și a păré, decâtŭ celŭ multŭ în dilele de vacanță când petrece la curtea socrului sĕu în Kopenhaga, unde póte lăsa frêu liberŭ firei sale aspre, vie și amabile, pe care o suprimă de obiceiu, în salonŭ ca și la paradă, ca și la festivitățĭ.

Privirea bărbatului înaltŭ arĕtĕtosŭ și robustŭ cu frumósa sa frunte înaltă arată unŭ amestecŭ de severitate și molătate, de mândriă poruncitóre și sfiélă neinvinsă, care ne face sĕ conchidemŭ că dênsulŭ se ocupă mereu cu sine însușĭ. De aci se esplică, că împĕratulŭ, care pe când era moștenitorŭ numai nesociabilŭ nu era, în cursulŭ anilorŭ din urmă a ajunsŭ la unŭ gradŭ de isolare, ca nicĭ unulŭ din predecesorii sĕi. Cu intimii sĕi elŭ comunică puținŭ, ér relațiunĭ cu muritorĭ, carĭ stau afară de cerculŭ sĕu obicĭnuitŭ suntŭ aprópe escluse, și în loculŭ convorbirei personale cu consiliarii corónei se arată totŭ mai multŭ la împĕratulŭ o predilecțiune pentru comunicarea în scrisŭ, alŭ căreia efectŭ numai salutarŭ nu póte fi.

După ce încercarea ce a făcut'o Alexandru III în 1881 chiămândŭ la ministerŭ pe „genialulŭ" conte Ignatiev n'a reușitŭ, elŭ s'a încungiuratŭ totŭ cu ómenĭ cinstițĭ și nepătațĭ în viéța privată, dér a cărorŭ aptitudine politică și dibăciă în conducerea afacerilorŭ nu s'a doveditŭ întocmai, aptitudine, pe care fanatismulŭ națiunalŭ și bisericescŭ nu-o póte înlocui.

In cele din urmă mai este a se rectifica o părere greșită în ceea ce privesce judecarea persónei Țarului actualŭ. Alexandru III nu este așa flegmaticŭ ca tălŭ sĕu, ci are unŭ temperamentŭ vehementŭ, iute; elŭ e dedatŭ a'șĭ ține în frêu acestŭ temperamentŭ și a'lŭ pune subŭ controla mințeĭ, dér totușĭ când îlŭ scotŭ din fire, póte sĕ fiă totŭ așa de turbulentŭ și aspru, ca și buniculŭ sĕu odinióră multŭ temutŭ. Ceea ce se istorisesce însĕ în privința acésta nu e neîntemeiatŭ, dér de regulă fórte esageratŭ.

foile unguresci kossuthiste, e plătită de guvernulŭ ungurescŭ tiszaistŭ.

„Budapester Correspondenz“, ocupându-se cu acéstă afacere, ḑice că în § 18 art. de lege 41 din 1868 se spune espresŭ, între altele, că semnulŭ militarŭ de cunóscere la honvedĭ și la armata comună e acelașŭ: stégulŭ negru-galbenŭ; acestŭ semnŭ trebue respectatŭ și apĕratŭ de toțĭ și decĭ unŭ atentatŭ în contra acestui stégŭ trebue aspru condamnatŭ.

Corespondența „Gaz Trans.“

Milășelŭ, Septemvre 1889.

Una dintre greutățile ce supórtă Câmpeanulŭ e lipsa morilorŭ. Numai proprietarii și economii de pe aicĭ potŭ în de ajunsŭ sĕ spună nĕcazulŭ ce'lŭ au cu măcinatulŭ. O ḑi până în douĕ se recere până a merge la Murĕșŭ și îndĕrătŭ; ba când ínghéță apa morilorŭ de pe Murĕșŭ e silitŭ bietulŭ câmpeanŭ a-șĭ trimite boii acasă, așteptândŭ cu sĕptĕmâna după făină. Astăḑĭ însĕ greutatea, grija acésta pentru o mare parte din Câmpiă lipsesce, astăḑĭ sĕrăcimea de pe aci nu-i necesitată sĕ solvéscă 10—15 crucerĭ de litră pentru a-o trimite la móră, astăḑĭ boulŭ și calulŭ câmpeanului nu mai e silitŭ sĕ calce unŭ drumŭ de douĕ ḑile. Și cui sĕ mulțămimŭ asta? D-lui protopopŭ greco-orient. alŭ Zĕrneștilorŭ Traianŭ Mețianŭ, care cumpĕrândŭ fostulŭ dominiu alŭ grofului Toldalagi dela Ercea mică*) în timpŭ de 37 ḑile a pusŭ la dispoziția publicului o móră cu vaporŭ, în marginea domeniului sĕu lângă drumulŭ de țéră ce duce cătră Reghinulŭ săsescŭ.

Multe greutățĭ a întâmpinatŭ din partea potrivnicilorŭ acestŭ domnŭ cu construirea susŭ numitei morĭ, tóte însĕ le-a învinsŭ, și móra în butulŭ multora umblă începêndŭ din 17 Septemvre. Bine și frumosŭ ar fi din partea celorŭ din Câmpiă și în specialŭ din partea preoțilorŭ sĕ facă cunoscutŭ și sĕ îndemne pe toțĭ a merge la móra d-lui Mețianŭ, care ne servesce numai spre ușurare și spre binele tuturorŭ.

Ce privesce timpulŭ pe la noi vĕ comunicŭ, că de 10 ḑile ploile torențiale nu mai încétă. E aprópe desperatŭ bietulŭ țĕranŭ vĕḑêndu-șĭ agrii sĕi, munca ostenelorŭ sale, aprópe lipsițĭ de fructe. Se mai mângăia economulŭ, mai nădăjduia în facerea cucuruzului, care timpŭ de optŭ sĕptĕmânĭ n'a rĕsăritŭ din pămêntŭ pentru marea secetă; astăḑĭ însĕ, vĕḑêndŭ nefavorabilulŭ timpŭ pentru cucuruzii târḑii, e consternatŭ cu totulŭ.

Intâlnescĭ pe ómenĭ totŭ triștĭ și posomorițĭ. Numai vaiete și suspine audĭ. Ce ne vomŭ face, esclamă bietulŭ plugarŭ, dările suntŭ marĭ bucate nu avemŭ, fênŭ nu este, vitele n'au nicĭ unŭ prețŭ, e vaiu și amarŭ de capulŭ nostru.

Tóte acestea ce bântuie pe bietulŭ economŭ se potențéză prin morbulŭ de gură și picióre ale vitelorŭ ce-a isbucnitŭ prin unele locurĭ, și totușĭ pe d-nii ḑilei nicĭ că-i dóre capulŭ, nicĭ habarŭ n'au de împrejurările actuale, în carĭ trăiesce muncitorulŭ; aḑĭ mâne esecutorii vorŭ cutriera satele, lipsindŭ pe mulțĭ de ultima bucătură. N'avemŭ ce face, așa e timpulŭ! *g.*

Inaugurarea têrgului de vite dela Constanța.

Constanța, 14 (26) Septemvre 1889.

Domnule Redactorŭ! Ca continuare a scrisórei ce vi-o adresesai cu data de 11 (23) l. c. vĕ mai comunicŭ următórele:

Marțĭ în ḑiua de 12(24) c. la órele 3, Regele cu Prințulŭ Moștenitorŭ și alțĭ mulțĭ au plecatŭ la têrgulŭ de vite dela comuna Anadolkioiu pentru inaugurarea acestui edificiu. Sosirea la loculŭ menitŭ a fostŭ la órele $3^{1}/_{4}$, unde erau așteptațĭ de o lume nenumĕrată. La sosire fură primițĭ de primarulŭ acestei comune și de consilierii comunalĭ cu pâne și cu sare după vechiulŭ obiceiu alŭ Românilorŭ, din care luă Majestatea Sa și gustă, apoi intră în salonŭ, unde a fostŭ condusŭ pe tronulŭ, care era pregătitŭ; éră tînĕrulŭ Moștenitorŭ stĕtŭ la spatele M. Sale, ca de obiceiu în totŭ loculŭ unde asista. Indată după acésta se începu ceremonia de sfințire a apei și de stropire a tuturorŭ încăperilorŭ acestei clădirĭ.

După sfințire se întórseră érășĭ în salonŭ, unde d-lŭ ministru alŭ domeniilorŭ în o vorbire arătă greutățile, ce le-a avutŭ până la ridicarea acestei construcțiunĭ, precum și scopulŭ, pentru care s'a edificatŭ, precum și motivele, pentru care s'a îndelungatŭ așa de multŭ clădirea acésta, căcĭ s'a lucratŭ aprópe $2^{1}/_{2}$ anĭ la edificare. La acésta în scurte cuvinte M. Sa își esprimă satisfacțiunea sa sperândŭ, că și pe viitorŭ neobosițiĭ d-nĭ miniștri își vorŭ da silința a face astfelŭ de lucrărĭ demne de laudă, carĭ vorŭ aduce folóse acestei țĕrĭ. Se ciocniră apoi pahare de șampaniă între strigăte de hura.

De aicĭ plecară îndĕrătŭ spre Constanța, unde Regele cercetă și grațiă pe unii din robii pușcăriei locale; anume a grațiatŭ aprópe vre-o 16 persóne. Turcii grațiațĭ se prosternară la pămêntŭ strigêndŭ: Allah sĕ țină pe Padișahulŭ Românilorŭ. De aci se reîntórseră la castelŭ.

Séra a fostŭ iluminatŭ totŭ bulevardulŭ, precum și strada dinaintea hotelului și pe la órele $8^{1}/_{2}$ séra o mulțime de ómenĭ cu facle și urmațĭ de musica militară formară retragerea la palatŭ. Pe urmă începu și lumea a se liniști pe la órele 12, căcĭ se prepararĕ pentru diminéța următóre a petrece pe M. Sa și pe A. Sa la gară. Mercurĭ diminéța la órele 8, Regele, Principele Moștenitorŭ și suita însoțițĭ în modulŭ după cum sosiseră, luară drumulŭ spre gară, unde mai multe dame îi așteptară cu buchete de florĭ, ce li-le oferiră, și de unde la órele 8 și câteva minute plecară la Cernavoda. Acolo imediatŭ se îmbarcară pe vaporulŭ românŭ „Stefanŭ celŭ Mare“ și luară drumulŭ spre Galațĭ.

M. Sa a fostŭ satisfăcutŭ de primirea ce i-sa făcutŭ, dândŭ mai multe medalii la unii dintre funcționarĭ și dintre locuitorĭ. Se ḑice, că M. Sa ar fi ḑisŭ, că o sĕ-șĭ facă unŭ alŭ doilea palatŭ ca la Sinaia pe malulŭ mării. Acestŭ bunŭ planŭ a pricinuitŭ mare bucuriă în sînulŭ poporațiunii dobrogene și noi ḑicemŭ: sĕ dea Dumneḑeu sĕ se îndeplinéscă câtŭ mai curêndŭ. Ps.

*) Asta-i una din moșiile, despre care „bine informații“ șoviniștĭ dela „Budapesti Hirlap“ susțineau mai astă primăveră, că le-a cumpĕratŭ capitululŭ din Blașiu. Red.

Economiă.

Ridicarea intereselorŭ de escomptŭ la banca din Anglia. Directorulŭ băncii din Anglia a ridicatŭ în restimpurĭ fórte scurte interesele dela $2^{1}/_{2}$ la 3, dela 3 la 4, dela 4 la 5 procente. La 8 Augustŭ s'a ridicatŭ dela $2^{1}/_{2}$ la 3, fiindcă atuncĭ sume considerabile de aurŭ se duceu în Franța; la 29 Augustŭ s'a ridicatŭ cu $^{1}/_{2}$%, fiindcă aurulŭ se ducea în America de sudŭ, acum la 26 Septemvre s'au ridicatŭ din nou procentele cu unulŭ la sută.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.“

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

Belgradŭ, 30 Septemvre. Regina Natalia a sositŭ la órele $4^{1}/_{2}$ după améḑĭ, fiindŭ salutată de o fórte mare mulțime de poporŭ cu furtunóse ovațiunĭ. La loculŭ de debarcare n'a fostŭ de față nicĭ o persónă oficială, nicĭ măcarŭ ministrulŭ plenipotențiarŭ rusescŭ. In triumfŭ plecă Regina Natalia în trăsură cu d-șóra Bucevicĭ, în a cărei casă locuesce. Pe drumŭ în orașŭ voi Regina sĕ facă rugăciunĭ în biserica metropolitană, dér biserica a fostŭ închisă din ordinulŭ Metropolitului. Sentinelele militare n'au salutatŭ pe Regina. Celŭ dintâiu i-a făcutŭ visită ministrulŭ plenipotențiarŭ rusescŭ Persiani. Séra a fostŭ iluminată o parte a orașului. Regentulŭ Ristici i-a trimisŭ séra o scrisóre Reginei, arătându-i, că în privința tractărilorŭ pentru întâlnirea ei cu fiiulŭ sĕu Regele Alexandru o va visita câtŭ de curêndŭ. E probabilŭ, că întâlnirea se va face astăḑĭ. — Resultatulŭ de până acum alŭ alegerilorŭ e, că au fostŭ aleșĭ 99 radicalĭ și 16 liberalĭ. (Progresiștii nu iau parte la alegerĭ.)

DIVERSE.

Săpunŭ de lăcuste. „Hamb. Cor.“ spune, că unŭ Spaniolŭ cu numele Ionŭ Hermandez a luatŭ patentă dela guvernulŭ spaniolŭ pentru a prepara din lăcuste unŭ felŭ de săpunŭ, care în privința fineței și a grăsimei întrece tóte fabricatele de până acum. De se va adeveri acésta, atuncĭ s'a găsitŭ léculŭ și pentru plaga migrațiunilorŭ de lăcuste, pe care fabricanții de astfelŭ de săpunŭ le vorŭ aduna.

Plăcută descoperire. Unŭ casŭ, care s'a întâmplatŭ adesea, se repețĭ în ḑilele acestea în Lodz. Strănepotulŭ unei dame bĕtrâne, mórte de curênd, moșteni dimpreună cu alte mobile vechĭ și unŭ vechiu scaunŭ bĕtrânescŭ, care din lipsă de locŭ, de câtva timpŭ, era aruncatŭ în podŭ. Ridicându-se noulŭ proprietarŭ dintr'o bólă grea, soția lui îșĭ aduse aminte de scaunŭ și porunci sĕ'lŭ scobóre în josŭ pentru reconvalescentŭ. Fiindŭ însĕ că scaunulŭ era tare stricatŭ, a trebuitŭ sĕ'lŭ supună la o reparațiă radicală. Când i-s'au desfăcutŭ perinile, găsiră între ele unŭ pachetŭ cuprinḑêndŭ următórele efecte: trei fonciare à 1000 ruble, patru bilete împrumutŭ cu prime, 800 ruble în piese à 100, în fine o chitanță despre 6500 ruble, depușĭ la bancă în a. 1867.

Cânĭ cu minte. Din o scriere despre cânĭ estragemŭ următórele: Unŭ interesantŭ esemplu, cum se dreséză cânii câte-odată de sine, pentru unŭ anumitŭ serviciu, mi-s'a împărtășitŭ nu de multŭ și merită a fi amintitŭ. In romantica parte a platoului Eiffel se află o mică localitate Alf, unde mulțĭ întreprindŭ călĕtorii de plăcere, carĭ nu negligéză a cerceta și o veche ruină, ce se află în apropiere. Pentru drumulŭ ce duce acolo e nevoiă de unŭ conducĕtorŭ; acestŭ conducĕtorŭ, gata a face gratuitŭ ăstŭ serviciu streinului visitatorŭ, e unŭ câne mare alŭ ospĕtăriei de acolo. Birtașulŭ îi ḑice cânelui: „Domnii vrĕu sĕ mérgă la ruină!“ Acésta e de ajunsŭ, ca sĕ nu-i mai părăséscă cânele până ce escursiunea s'a făcutŭ. Cânele merge înaintea lorŭ și le arată drumulŭ într'acolo și îndĕrătŭ. După ce și-a îndeplinitŭ însărcinarea, nu se mai interesézä de locŭ de óspețĭ. Mai interesantŭ pentru acéstă caracteristică înclinare e împrejurarea, că cânele nu servesce ca conducĕtorŭ nicĭ unuia dintre ómenii, carĭ locuescŭ în localitate, de a'lŭ însoți până la ruină! O asemenea caracteristică înclinare avea și unŭ câne mie cunoscutŭ, care fù găsitŭ într'o casarmă și a și rĕmasŭ acolo. Elŭ scia fórte curatŭ timpulŭ schimbărei posturilorŭ și nu întârḑia nicĭodată de a se afla tocmai la timpŭ lângă garda casarmei, ca sĕ pótă fi de față la schimbulŭ gardei; de altmintrelea elŭ nu părăsia nicĭodată casarma și nu se lua nicĭ după vr'unŭ despărțĕmêntŭ de armată, nicĭ după soldațĭ singuraticĭ.

Afirmare documentată. Filding, unŭ romanțierŭ englesŭ vestitŭ, avea o bună dosă din darulŭ de a improvisa glume. Odată fiindŭ o procesiune, voia sĕ o vĕḑă și elŭ. Inaintea lui stetea pe o bancă Berkins, unŭ dandy (unŭ omŭ care umblă totŭ gătitŭ și dichisitŭ ca scosŭ din cutiă) tînĕrŭ, cunoscutŭ în tótă Anglia pentru vanitatea lui, dér luase astfelŭ de posiția, încâtŭ cei de după elŭ nu vedéu nimicŭ. După ce repețite admoniărĭ de a ședé cum se cade rĕmaseră nucă'n părete, ḑise Filding în tonŭ fórte seriosŭ cătră vecinulŭ sĕu: „Sunt sigurŭ, că gentlemenulŭ ăsta când ar sci, că are câte o gaură mare în fie-care ciorapŭ, n'ar sta acolo în picióre!“ Dandy la momentŭ se scobóră de pe bancă și șéde cum se cade. După o pausă mică, în restimpulŭ căreia îșĭ esaminase ciorapii, se adreséză mâniosŭ cătră romanțierŭ: „Cum poțĭ afirma unŭ lucru, care nu este adevĕrat?“ — „Nu este adevĕratŭ?“ întrébă Filding, „și cum gândescĭ, că i-ai pute îmbrăca, décă n'ar fi în fie-care câte o gaură mare?“

Taurulŭ și velocipedulŭ. O straniă vênătóre s'a întâmplată în ḑilele trecute în Elveția pe drumulŭ dintre Chaux de Fonds și Neuenburg. Unŭ călĕtorŭ cu róta (velocipedistŭ) întâlni pe drumŭ o ciurdă mică de vacĭ cu unŭ taurŭ puternicŭ în frunte. Călĕtorulŭ întrébă pe păzitorulŭ ciurḑii, décă póte trece pe lângă taurŭ fără primejdiă, orĭ nu? Rĕspunsulŭ fù cam nehotărîtŭ, în urma căruia călĕtorulŭ trecŭ îndrăsnețŭ înainte. Când trecŭ însĕ pe lângă taurŭ, acesta făcu o întorsĕtură și se aruncă cu furiă asupra călĕtorului, carele din norocire nu'șĭ pierdu presența de spiritŭ, ci o luă la fuga cea mai mare cu velocipedulŭ sĕu..., pe când taurulŭ se ținea după elŭ. Astfelŭ ținù vênĕtórea mai mulțĭ chilometri, până ce a încetatŭ sforăitulŭ îndĕrătulŭ călĕtorului gonitŭ. Urmăritorulŭ nu mai putŭ, se ostenise și rĕmase îndĕrătŭ. Călĕtorulŭ cu róta lui ușoră rĕmase învingĕtorŭ în acéstă fugă pe mórte și pe viĕță.

Unŭ calŭ scumpŭ. Renumitulŭ ca de alergare Ormonde, pe care l'a vêndutŭ ducele de Westminster lui Don Juan Bocau din Buenos-Ayres, a fostŭ espedatŭ înainte cu câteva ḑile pe vaporulŭ „Elba“ din Anglia în America de sudŭ. Acestŭ calŭ l'a vêndutŭ ducele cu 14,000 livre sterlinge (cam 140,000 florinĭ), celŭ mai mare prețŭ, ce s'a plătitŭ vreodată pentr'unŭ calŭ.

Rectificare. In numĕrulŭ trecutŭ de Duminecă, la pagina 4, colóna 2, la finele articulului „Sfințirea bisericei din Buștenĭ“, sĕ se cetéscă: costă aprópe *o sută de mii lei.*

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 30 Septemvre st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.44	Vênd.	9.46
Argintŭ românescŭ -	„	9.38	„	9.40
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.47	„	9.48—
Lire turcescĭ - - -	„	10.72	„	10.74
Imperialĭ - - - - -	„	9.72	„	9.74
Galbinĭ	„	5.58	„	5.60
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.50	„	99.
Ruble rusescĭ - - -	„	122.—	„	124.—
Mărcĭ germane - -	„	58.20	„	58.50

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 29 Septemvre st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - -	100.35
Renta de hârtia 5% - - - - - -	95.20
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	99.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	112. -
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	104.70
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	104.70
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ - - -	104.70
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - -	104.70
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	104.70
Bonurĭ croato-slavone - - - - -	105.—
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	110.60
Losurĭ din 1860 - - - - - - - -	138.—
Acțiunile băncei austro-ungare - -	922. —
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. -	318.20
Acțiunile băncei de creditŭ austr. -	308.30
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - -	5.67
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - -	9.48
Mărcĭ 100 imp. germane - - - -	58.40
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	119.40

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
Pe şése lunĭ . . . . 6 fl. —
Pe unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ . . . . 10 fr.
Pe şése lunĭ . . . . 20 fr.
Pe unŭ anŭ . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Dumineca.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ . . . . 2 fl. —
Pe şése lunĭ . . . . 1 fl. —
Pe trei lunĭ . . . . 50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe anŭ . . . . 8 francĭ.
Pe şése lunĭ . . . . 4 francĭ.
Pe trei lunĭ . . . . 2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1889.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenŭ accelerată	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Viena	11.—	3.40		
Budapesta	8.31	9.20	3.10	6.10
Szolnok	11.20	11.25	7.22	9.28
P. Ladány	2.22	1.04	5.52	11.38
Oradea-mare	4.18	2.30	8.46	1.51
			9.18	2.11
Várad-Velencze		2.35	9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli		2.42	9.44	2.32
Mezö-Telegd		3.00	10.21	2.55
Rév		3.31	11.38	3.38
Bratca		3.50	12.16	4.01
Bucia		4.05	12.54	4.23
Ciucia		4.24	1.57	4.49
Huiedin		4.56	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriş		5.26	4.15	6.12
Ghirbĕu			4.36	6.24
Nădĕşel		5.49	4.58	6.38
Cluşiu		6.14	5.26	6.56
	11.05			7.15
Apahida	11.23	6.30		7.48
Ghiriş	12.44	7.29		9.13
Cucerdea	1.27	7.53		10.04
Uióra	1.34			10.12
Vinţulŭ de susŭ	1.42	8.02		10.19
Aiud	2.07	8.21		10.45
Teiuşŭ	2.26	8.43		11.34
Crăciunelŭ	3.11	9.05		12.11
Blaşiu	3.24	9.18		12.29
Micăsasa	3.54	9.40		1.10
Copşa mică	4.09	9.53		1.30
Mediaşŭ	4.39	10.08		2.14
Elisabetopole	5.11	10.32		2.54
Sighişóra	5.45	11.07		3.35
Haşfaleu	6.12	11.22		4.07
Homorodŭ	7.32	12.31		5.54
Ágostonfalva	8.17	1.02		6.39
Apatia	8.37	1.20		7.13
Feldióra	9.06	1.40		7.45
Braşovŭ	9.45	2.34		8.32
	5.32 (accelerată)			
Timişŭ	6.17	3.17		
Predealŭ	6.49	3.48		
Bucurescĭ	9.35	9.35		

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerată	Tren de persóne	Trenŭ mixt
Bucurescĭ		7.30	7.30	*)
Predealŭ		12.50	12.50	5.03
Timişŭ		1.19	1.19	6.22
Braşovŭ	—.—	—.—	2.15	7.23
	4.54	2.15	7.07	
Feldióra	5.37	2.47	7.44	
Apaţa	6.15	3.07	8.00	
Ágostonfalva	6.43	3.22	8.29	
Homorodŭ	7.31	3.56	9.07	
Haşfaleu	9.09	5.07	10.34	
Sighişóra	9.33	5.28	10.46	
Elisabetopole	10.02	5.57	11.09	
Mediaşŭ	11.04	6.19	11.35	
Copşa mică	11.24	6.33	12.19	
	11.39	6.47	11.59	
Micăsasa	11.57	7.09	12.15	
Blaşiu	12.30	7.20	12.43	
Crăciunelŭ	12.45	7.47	12.55	
Teiuşu	1.13	8.05	1.07	
Aiudu	2.18	8.23	2.11	
Vinţulu de susŭ	2.48	8.33	2.33	
Uióra	2.56		2.40	
Cucerdea	3.14	9.04	2.46	
Ghirişŭ	4.01	10.04	3.27	
Apahida	5.28	10.41	4.47	
Cluşiu	5.56	10.57	5.08	
	6.45			8.—
Nădăşelŭ	7.06	11.20		8.36
Gîhrbău	7.22			9.02
Aghireşŭ	7.37	11.54		9.32
Stana	8.03			10.11
B. Huiedin	8.24	12.24		10.51
Ciucia	9.04	12.36		12.16
Bucia	9.20	12.48		12.50
Bratca	9.37	1.03		1.19
Rév	9.55	1.29		2.—
Mezö-Telegd	10.20	1.43		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47	1.49		3.36
Várad-Velencze	10.57	2.04		3.52
Oradea-mare	11.04			4.03
	11.19	3.27	10.50	4.47
P. Ladány	1.19	5.10	1.23	7.30
Szolnok	3.31	7.06	3.29	11.51
Budapesta	6.30	8.40	7,45	9.55
Viena	1.40	1.40	6.05	

*) Comunică numai în fiecare Vinerĭ.

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena		11.—	3.40
Budapesta		7.40	9.30
Szolnok		10.42	12.38
Aradŭ		3.53	5.36
	2.17	4.29	6.06
Glogovaţŭ	2.37	4.41	6.18
Gyorok	3.37	5.05	6.43
Paulişŭ	4.05	5.17	6.55
Radna-Lipova	4.27	5.38	7.14
Conop		6.05	7.46
Bêrzava		6.23	7.57
Soborşinŭ		7.20	8.42
Zamŭ		7.55	9.11
Gurasad.		8.26	9.39
Ilia		8.47	9.55
Branicica		9.11	10.13
Deva		9.42	10.37
Simeria (Piski)		9.59	10.53
Orăştia		11.—	11.39
Şibotŭ		11.29	12.01
Vinţulŭ de josŭ		12.02	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.19	12.45
Teiuşŭ	9.54	1.06	1.24

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ mixt	Trenŭ de pers.	Trenŭ mixt
Teiuşŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	11.59	3.34	2.32
Vinţulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Şibotŭ	1.01	4.43	
Orăştia	1.32	5.13	
Simeria (Piski)	2.03	5.47	
Deva	2.52	6.27	
Branicĭca	3.23	6.54	
Ilia	3.55	7.20	
Gurasada	4.08	7.32	
Zamŭ	4.44	8.03	
Soborşinŭ	5.30	8.38	
Bêrzava	6.27	9.27	
Conopŭ	6.47	9.46	
Radna-Lipova	7.28	10.20	5.35
Paulişu	7.43	10.34	6.01
Gyorok	7.59	10.50	6.44
Glogovaţ	8.28	11.16	7.25
Aradŭ	8.42	11.30	7.44
	9.20	12.05	
Szolnok	2.22	5.10	
Budapesta	6.—	8.15	
Viena	1.40	6.05	

Simeria (Piski)-Petroşenĭ

Simeria	6.47	11.54
Streiu	7.40	12.37
Haţegŭ	8.51	1.28
Pui	10.02	2.23
Crivadia	11.02	3.11
Baniţa	11.50	3.53
Petroşenĭ	12.30	4.25

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	9.36	4.26
Baniţa	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Haţegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.12	4.12
Aradulŭ nou	6.36	4.38
Németh-Ságh	7.01	5.01
Vinga	7.30	5.29
Orczifalva	7.55	5.47
Merczifalva	8.13	6.04
Timişóra	9.04	6.50

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.25	1.15
Merczifalva	7.19	2.04
Orczifalva	7.46	2.26
Vinga	8.15	2.56
Németh-Ságh	8.36	3.13
Aradulŭ nou	9.11	3.51
Aradŭ	9.27	4.05

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	9.33	4.19
Turda	9.54	4.40

Turda—Ghirişŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirişŭ	8.50	3.40

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	6.05
Odorheiu	9.12

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	6.—
Sighişóră	8.56

Murĕşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.30
Ţagŭ-Budateleců	7.27
Bistriţa	11.—

Bistriţa-Murĕşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	3.—
Ţagŭ-Budateleců	6.49
Murĕşŭ-Ludoşŭ	9.35

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa-mică		2.05	4.35
Şeica mare		2.38	5.05
Lómneşŭ		3.22	5.46
Ocna	8.—	3.46	6.17
Sibiiu	8.35	4.18	6.40

Sibiiu-Copşa-mică

Sibiiu	2.30	9.10	9.50
Ocna	3.04	9.37	10.14
Lómneşŭ		10.05	10.40
Şeica mare		10.40	11.10
Copşa-mică		11.09	11.35

Cucerdea-Oşorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheţa	3.35	10.50	3.58
Ludoşŭ	3.51	11.11	4.15
M.-Bogata	4.06	11.20	4.41
Iernutŭ	4.43	11.57	5.28
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.44
Miraşteu	5.21	12.36	6.08
Oşorheiu	5.40	12.55	6.27
	6.—	4.58	—
Reghinul-săs.	7.35	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oşorheiu		10.—	9.49
	6.45	12.15	10.20
Miraşteu	7.05	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.28	12.58	11.02
Iernutŭ	7.50	1.19	11.23
M. Bogata	8.23	1.49	11.53
Ludoşŭ	8.31	2.02	12.06
Cheţa	9.12	2.18	12.22
Cucerdea	9.44	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.30
Cerna	9.56
Simeria	10.15

Notă: Numerii încuadraţĭ cu nii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşovŭ.